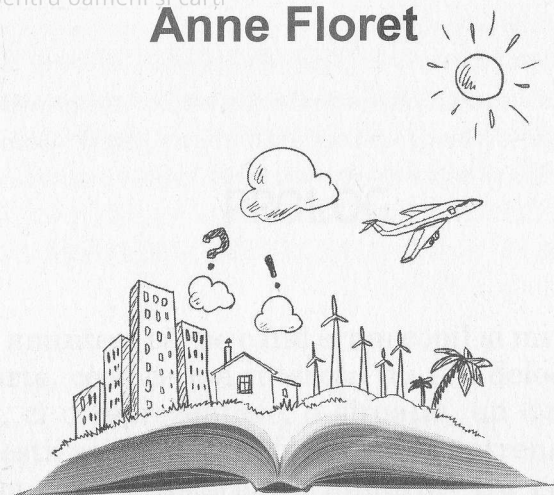

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Anne Floret

CUM SĂ ÎNLĂTURĂM STĂRILE DE TEAMĂ ALE COPIILOR PRIN POVEȘTI TERAPEUTICE

*Sau cum să pătrunzi în lumea lor interioară
și să-i ajuți să depășească greutățile*

Traducere din limba franceză de
ANCA COMAN

Editura ORIZONTURI

Cuprins

PROLOG	5
INTRODUCERE	9
Cum se nasc poveștile	9
Care sunt obiectivele acestei cărți?	11
Scopul acestei cărți este acela de a-l atinge pe copil în realitatea sa	12
Cum se citește această carte?	15
Crearea de povești.....	16
A spune o poveste este o adevărată poveste.....	17
Simbolul	20

1. SOMNUL

Povestea 1: Vaporul micuțului marinar

Povestea	25
Explicație	27
Dinamica poveștii	32
Simbolurile importante de reținut	34

Povestea 2: Micul tigru și ceasornicarul viselor

Introducere	35
Povestea	35
Explicație	38
Dinamica poveștii.....	44
Simbolurile importante de reținut	47

2. DESPĂRȚIREA PĂRINȚILOR

Povestea 1: Căpitanul și meduzele

Introducere	48
-------------------	----

Respect pentru oameni și cărți

Povestea	49
Explicație	51
Dinamica poveștii	56
Simbolurile importante de reținut	57
Povestea 2: Pițigoii echilibrat	
Introducere	58
Povestea	58
Explicație	59
Dinamica poveștii	63
Simbolurile importante de reținut	63

3. LIMITELE

Florent și toba

Introducere	64
Povestea	65
Explicație	74
Dinamica poveștii	81
Simboluri importante de reținut	83

4. ADOPTIA

Povestea 1: Călătoria lui Louis Glisse

Introducere	84
Povestea	85
Explicație	86
Dinamica poveștii	90
Simbolurile importante de reținut	91

Povestea 2: Un copac atât de mare

Introducere	92
Povestea	92
Explicație	94
Dinamica poveștii	97
Simbolurile importante de reținut	98

5. CONTROLUL SFINCTERELOR

Moa, farfuria și lingura ei

Introducere	99
Povestea	99
Explicație	100
Dinamica poveștii	103
Simbolurile importante de reținut	105

6. EXCLUDEREA

Borcanul spart

Introducere	106
Povestea	107
Explicație	108
Dinamica poveștii	111
Simbolurile importante de reținut	112

7. FAMILIE BICULTURALĂ

Muntele alb

Introducere	113
Povestea	114
Explicație	117
Dinamica poveștii	123
Simbolurile importante de reținut	125

8. FRUSTRAREA

Cuibul strâmb

Introducere	126
Povestea	126
Explicație	128
Dinamica poveștii	130
Simbolurile importante de reținut	131

9. DIFICULTĂȚILE ȘCOLARE

Povestea 1: Sățenii invizibili

Introducere	132
Povestea	133

Respect pentru oameni și cărți

Explicație	134
Dinamica poveștii	137
Simbolurile importante de reținut	138
Povestea 2: Colina vulpii	
Introducere	139
Povestea	139
Explicație	140
Dinamica poveștii	144
Simbolurile importante de reținut	145

10. REGRESUL

Porcușorul care știa tot

Introducere	146
Povestea	146
Explicație	147
Dinamica poveștii	150
Simbolurile importante de reținut	151

12. FAMILIA RECOMPUSĂ

Povestea 1: Crabul uriaș

Introducere	152
Poveste	153
Explicație	154
Dinamica poveștii	157
Simbolurile importante de reținut	159

Povestea 2: Pajul și prințesa

Introducere	160
Poveste	160
Explicație	162
Dinamica poveștii	165
Simbolurile importante de reținut	166

13. COPILUL ȘI MOARTEA

Grota cu două capete

Introducere	167
-------------------	-----

Poveste	168
Explicație	170
Dinamica poveștii	174
Simbolurile importante de reținut	175

14. ABUZURILE

Batistuța

Introducere	176
Poveste	176
Explicație	178
Dinamica poveștii	181
Simbolurile importante de reținut	182

PAS CU PAS TU ȘI COPILUL TĂU

Eroul	185
Căutarea	186
Punctul de plecare	188
Timpul	190
Acțiunea	191
Sfârșitul	192
Propune	193
Permite-i copilului să deseneze	193

SFATURI /194

GLOSAR DE SIMBOLURI PREZENTE ÎN POVEȘTI /197

Respect pentru oameni și cărți

timp, în propriul climat de joacă. În cultura noastră, încercăm să ne cufundăm în somn prin mici ritualuri care-l liniștesc pe copil.

Cauzele tulburărilor somnului sunt numeroase, dar subiectul acestei cărți nu este acela de a face o listă exhaustivă. Explicațiile psihologice vor reieși pe măsură ce vor fi prezentate următoarele două povești.

Povestea 1: Vaporul micuțului marinar

18 LUNI – 3 ANI

Introducere

Prima poveste se referă la tulburări grave ale somnului la un copil de doar 2 ani, din cauza incapacității de a vorbi despre problemele sale. Întrebând-o pe mama lui, aflăm că această sarcină a urmat unui avort spontan. Mamei i-a fost foarte frică să nu piardă din nou o sarcină și a trebuit să fie ținută sub observație medicală: amniocenteză, apoi imobilizare la pat obligatorie. Aceste dificultăți au pus foarte mult la încercare răbdarea cuplului.

Povestea

1. A fost odată ca niciodată un micuț marinar care locuia în partea de sus a unei faleze. Noaptea, fiindcă îi era greu să adoarmă, privea pe fereastră vapoarele care pluteau pe valuri.

Odată, s-a dezlănțuit o furtună puternică și unul dintre ele s-a scufundat, ducându-se pe fundul mării. Micuțul marinar care visa să ajungă pe o insulă frumoasă cu vaporul lui s-a hotărât să construiască unul foarte solid și

- care să nu se teamă de niciun ocean, de nicio furtună.
2. Când a terminat, și-a dat seama că a construit un adevărat submarin în stare nu numai să plutească pe mare, dar și să călătorească pe sub apă.
 3. Acest submarin ciudat atrăgea privirile. Oamenii voiau să știe dacă acest vapor putea să meargă. Mulți oameni voiau să-l privească. Micuțul marinăr îi vedea cum îl observau din spatele hubloului său.
 4. Apoi, văzând că totul era în regulă, l-au lăsat pe micuțul marinăr în pace. Acesta se descurca foarte bine și, într-o zi, a ajuns pe insula la care visa de atât timp. Și-a acostat vaporul. Primele lucruri pe care le-a văzut au fost doi palmieri mari care se înclinau unul spre celălalt deasupra lui. S-a hotărât să-și agățe de ei hamacul ca să doarmă.
 5. În prima seară, el era încă foarte agitat. Marea îi zgâlțâise vaporul sus, jos, la stânga, la dreapta, și el se simțea încă amețit. Și-a pregătit o cină copioasă și s-a hotărât să meargă la culcare. S-a urcat în hamacul său, a privit luna care strălucea foarte tare pe cer și a închis ochii.
 6. Dar ce s-a întâmplat atunci? Se mișca în continuare: în sus, în jos, la stânga, la dreapta.

El făcea așa? A încercat să se liniștească. Dar mișcarea continua. Nu reușea să adoarmă. Din nou, a închis ochii și a decis să stea liniștit, foarte liniștit, din ce în ce mai calm.

7. Atunci cei doi palmieri s-au privit și și-au spus că vor rezista vântului pentru ca micuțul marinăr să poată adormi fără să fie zgâlțâit. Și-au alăturat ramurile deasupra micuțului marinăr. Uneori, ce-i drept, hamacul său se legăna încă puțin, dar doar foarte puțin. Micuțul marinăr a trăit fericit pe tărâmul său. Invita multă lume pentru ca toți să se simtă bine acolo.

Explicație

Vom parcurge povestea, secvență cu secvență, pentru a înțelege simbolurile folosite.

Despre ce este vorba?

1. A fost odată ca niciodată un **micuț marinăr** care locuia în partea de sus a unei **faleze**.

Micuțul marinăr reprezintă un copil interesat de elementul mare, asociat simbolic mamei, ceea ce înseamnă că este vorba despre o poveste între un copil și mama sa. El se află într-o casă, adică în căminul său. **Copilul este acolo cu gândul, din dorința părinților**, în căminul cu probleme din partea de sus a unei faleze. Faleza simbolizează un obstacol impunător.

2. *Noaptea privea pe fereastră vapoarele care pluteau pe valuri.*

Noaptea simbolizează faptul că părinții încă nu știu cum să facă pentru a duce la bun sfârșit această sarcină. De la fereastra sa, adică din conștiința sa, el observă marea. **În inconștientul lui, copilul știe că mama lui a încercat de mai multe ori să rămână însărcinată înainte de venirea lui pe lume**, vapoarele goale reprezintă acele încercări, ambarcațiunea pe care o punem în mișcare.

3. *Odată, s-a dezlănțuit o furtună puternică și unul dintre ele s-a scufundat, ducându-se pe fundul mării.*

Sarcina precedentă s-a încheiat printr-un avort spontan.

4. *Micuțul marinar care visa să ajungă pe o insulă frumoasă cu vaporul lui s-a hotărât să construiască unul foarte solid și care să nu se teamă de niciun ocean, de nicio furtună.*

Proiectul de viață este mult mai puternic de data aceasta. Acest copil are toată intenția de a-și construi vehiculul cel mai bun!

5. *Când a terminat, și-a dat seama că a construit un adevărat submarin în stare nu numai să plutească pe mare, dar și să călătorească pe sub apă.*

Submarinul reprezintă fătul, mai rezistent de data aceasta, căci nu riscă să se scufunde.

6. *Acest submarin ciudat atrăgea privirile. Oamenii voiau să știe dacă acest vapor putea să meargă.*

Această parte subliniază **impactul a ceea ce se petrece în jurul fătului**. Sarcina este supravegheată îndeaproape. În povestea aceasta, micuțul marinar, în conștiința sa, știe – și poate că și fătul simte asta în mod egal – că îi este observată evoluția.

7. *Mulți oameni voiau să-l privească. Micuțul marinar îi vedea cum îl observau din spatele hubloului său. Puncția amniotică este simbolizată prin hubloul care permite exteriorului să privească în interior.*

8. *Apoi, văzând că totul era în regulă, l-au lăsat pe micuțul marinar în pace. Acesta se descurca foarte bine și, într-o zi, a ajuns pe insula la care visa de atât timp. Și-a acostat vaporul.*

În aceste povești, a acosta reprezintă nașterea. Copilul trece din marea-mamă, adică din matricea-apă în care a stat, pe tărâm ferm.

9. *Primele lucruri pe care le-a văzut au fost doi palmieri mari care se înclinau unul spre celălalt deasupra lui. S-a hotărât să-și agațe de ei hamacul ca să doarmă.*

De când se naște, copilul, lipsit de apărare, are încredere în cei doi adulți aplecați deasupra leagănului său. Micuțul marinăr își agață hamacul, adică planul său de somn și de relaxare, de doi palmieri mari, părinții.

10. *În prima seară, el era încă foarte agitat. Marea îi zgâlțâise vaporul sus, jos, la stânga, la dreapta, și el se simțea încă amețit. Și-a pregătit o cină copioasă și s-a hotărât să meargă la culcare.*

O naștere dificilă care are loc după o sarcină plină de griji lasă urme ce se vor domoli odată cu trecerea timpului și prin gesturi tandre.

11. *S-a urcat în hamacul său, a privit luna care strălucea foarte tare pe cer și a închis ochii.*

Micuțul marinăr privește luna-mamă: **prima privire între mamă și copil este de o importanță crucială, este primul sprijin al bebelușului, primul obiectiv pe care vederea, releu fundamental al conștiinței, îl întâlnește.** Acea privire plină de dragoste și de emoție, acea încrucișare de conștiință între mamă și copil, în momentul în care medicul ginecolog i-l prezintă pe copil mamei sale, este de bază. Un copil care n-a trăit așa ceva are probleme la acest nivel funcțional care este vederea și tot ceea ce include ea.

12. *Dar ce s-a întâmplat atunci? Se mișca în continuare: în sus, în jos, la stânga, la dreapta. El făcea așa? A încercat să se liniștească. Dar mișcarea continua. Nu reușea să adoarmă. Din nou, a închis ochii și a decis să stea liniștit, foarte liniștit, din ce în ce mai calm.*

Acest pasaj, în care se recunoaște foarte bine agitația copilului căruia îi e greu să adoarmă, determină legănarea. Cufundarea în somn este pentru copil o situație care poate provoca neliniște, din motivele mai sus menționate. **Legănarea este continuitatea unei trăiri intrauterine și aceasta este foarte importantă.** Părinții ghicesc asta din instinct. Păcat că părțile landoului care îl legănau pe copil altădată nu mai există. Când nu putem legăna prin mișcare, o putem face prin vorbe. Un cuvânt repetat în mod ritmic și cu blândețe este hipnotic și-l liniștește pe copil.

13. *Atunci cei doi palmieri s-au privit și și-au spus că vor rezista vântului pentru ca micuțul marinăr să poată adormi fără să fie zgâlțâit. Și-au alăturat ramurile deasupra micuțului marinăr. Uneori, ce-i drept, hamacul său se legăna încă puțin, dar doar foarte puțin.*

Părinții trebuie să conștientizeze că este nevoie ca relația lor să fie pașnică pentru ca micuțul lor să se liniștească. Un copil ale cărui gestație și naștere au fost dificile are o nevoie absolută de un mediu maternal liniștit și ocrotit și de o

Respect pentru oameni și cărți

mamă bună, care să aibă o intuiție suficientă pentru a-i înțelege nevoile fiziologice și afective, știind că aceste două nevoi sunt corelate. **Pentru ca o mamă să poată fi liniștită și atentă la copilul ei, ea trebuie să fie, la rândul ei, protejată de soțul ei.** Folosesc metafora de păpuși rusești pentru a sublinia importanța tatălui pentru bebeluș: tatăl, cea mai mare dintre păpuși, o protejează pe păpușa mijlocie care, la rândul ei, o ocrotește pe păpușa cea mică.

14. *Micuțul marinar a trăit fericit pe tărâmul său. Invita multă lume pentru ca toți să se simtă bine acolo.* Micuțul marinar aduce lume pe insula lui. Modul său de a intra în contact cu oamenii este acela de a-i invita pe ceilalți să vină spre el și să creeze o atmosferă frumoasă.

Dinamica poveștii

Pentru eroul acestei povestioare, provocarea este de a reuși să traverseze apele maternale pentru a se întrupa pe pământ. În acest scop, hotărăște să construiască o navă sănătoasă care nu se va teme de „umorile“ mării-matrice.

Marea poate să se manifeste oricum! Există marea calmă și transparentă, contopită, marea tulburată, marea periculoasă, valul seismic, țărâmul mării, toate fiind referințe la emoțiile mamei de care copilul este atât de dependent. Dincolo de mama umană, acest simbol face trimitere la

însuși principiul creației, la matricea vieții. Ne naștem din mare.

Problemele cu somnul la copil sunt frecvente. Unii percep mersul la culcare ca o întrerupere a activității, altora le este frică să se cufunde în somn, în sfârșit, majoritatea copiilor se tem de noapte. Cu excepția insalubrității înconjurătoare precum zgomotul, lipsa aerului, prea multă lumină, undele electromagnetice, căldura sau frigul etc., ele pot să dezvăluie o anxietate ascunsă a cărei origine poate să fie veche, dar și actuală, în legătură cu un eveniment din viața copilului care uneori este greu de priceput. Este deja posibil să-l obișnuim pe copil în mod pozitiv cu întunericul. Françoise Dolto sfătuiește să se practice jocul de-a baba-oarba, care îi permite copilului să se ascundă într-un loc unde nu este direct vizibil și, în același timp, să se obișnuiască cu întunericul având ochii acoperiți. Lumina aprinsă a unei mici vieioze îl poate liniști. Și de ce să nu-i pui întrebarea direct? Dacă copilul a dobândit deja graiul, întreabă-l: „Știi cumva de ce îți este greu să dormi, poate că știi în adâncul sufletului tău și nu îndrăznești să o spui?“. Copilul va răspunde mereu câte ceva, în limbajul său, adică uneori în paralel, iar tu va trebui să încerci să înțelegi ce vrea să spună. Esențial este ca el să poată să adoarmă într-un climat liniștit.

Simbolurile importante de reținut

Marea – Faleza – Noaptea – Vapoarele –
Submarinul – Hubloul – Insula – Hamacul –
Palmierii – Luna.

Povestea 2: Micul tigru și ceasornicarul viselor

4-7 ANI

Introducere

Uneori, copiilor le este greu să se ducă la culcare pentru că le este frică de coșmarurile lor. Această poveste a fost creată pentru o fetiță. Este vorba despre frică și despre modul de a o anticipa pentru a o domina.

Povestea

- 1. A fost odată ca niciodată un mic tigru care trăia cu familia sa în inima marii păduri virgine.*
- 2. Pădurea era atât de sălbatică încât ei trăiau foarte liniștiți, ascunși printre lianele și ruinele unui vechi templu.*
- 3. Micul tigru nu avea decât o preocupare: visele sale. Ele erau atât de ciudate încât se întreba cum de el, un tigru atât de mic, putea să aibă astfel de chestii în capul său.*
- 4. Într-o zi, a avut loc o întâlnire ciudată. Un bătrân cu o barbă foarte lungă și albă i-a apărut în cale. Micul tigru nu l-a făcut să se întoarcă din drum, atât era de absorbit de gândurile sale.*